

Nova spoznanja o pomenu nekanoniziranega obdobja v zgodovini slovenske literature Andrejka Žejn, prejemnica priznanja Antona Ocvirka 2022

Dr. Andrejki Žejn z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU je bilo 12. januarja leta 2023 podeljeno četrto priznanje Antona Ocvirka za leti 2021 in 2022, in sicer za monografijo *Izhodišča slovenske pripovedne proze*, ki je v prvotni spletni izdaji (<https://ispp.zrc-sazu.si/>) izšla leta 2021 (Ljubljana, Založba ZRC). Znanstvena monografija obravnava razvoj sistema slovenske pripovedne literature, ki ga je do izida prve slovenske izvirne pripovedi, besedila Janeza Ciglerja *Sreča v nesreči* iz leta 1836, zapolnjevala predvsem prevodna literatura. Avtorica upošteva tako klasične literarnovedne raziskave ter novejša spoznanja nemške literarne vede kakor novejši kvantitativne metode, s tem pa postavlja nova raziskovalna vprašanja. Knjiga prikaže, kako je v eni od ključnih točk razvoja sistema slovenske pripovedne literature *Sreča v nesreči* kot t. i. prevod brez izvornika sprožila vstop izvirne pripovedne proze v središče sistema in s tem dobila status kanoniziranega besedila. Z računalniško podprto tekstnokritično analizo izdaj *Sreče v nesreči* knjiga prikaže, kako se je spreminjala in ustalila današnja verzija besedila, pri čemer opredeljuje zunajliterarne vplive na preoblikovanje besedila. Z vpeljavo stilometrije, računalniško podprte metode za prepoznavanje avtorstva v najširšem smislu, je dopolnila in nadgradila klasično literarnovedno raziskovanje.

Komisija je v svoji utemeljitvi med drugim zapisala, da je avtorica v nagrajeni monografiji »kritično preverila dosedanja dognanja slovenske literarne zgodovine in primerjalne književnosti o Janezu Ciglerju, njegov

Sreči v nesreči in začetkih slovenske posvetne pripovedne proze. [...] Monografija Andrejke Žejn si zaradi metodološke inovativnosti, temeljitosti literarnozgodovinskih (predvsem komparativističnih) analiz, zaradi novih spoznanj o pomenu nekanoniziranega literarnega obrobja ter pred-literarne kontinuitete in prevodne dejavnosti v polisistemu slovenske literature, pa tudi zaradi izvirnih rešitev v spletnem tipu objave zasluži četrto priznanje Antona Ocvirka.«

Ob podelitvi nagrade leta 2023 je dr. Luka Vidmar vodil pogovor s prejemnico priznanja, objavljamo pa ga v aktualizirani verziji ob priložnosti izida njene monografije v knjižni obliki z letnico 2025.

Kot se za priznanje Antona Ocvirka oziroma komparativistiko spodobi, tvoja monografija slovensko pripovedno prozo in posebej Ciglerjevo *Srečo v nesreči* obravnava v evropskem kontekstu. Čeprav so že starejši literarni zgodovinarji, med njimi Janko Kos, primerjali bavarskega mladinskega pisatelja Christopha Schmida in Ciglerja, so tebe primerjave in seveda tudi novejša dognanja nemške literarne vede pripeljala do natančnejših zvrstnih in slogovnih opredelitev *Sreče v nesreči*. Kakšna je bila ta raziskovalna pot?

Hvala za to vprašanje, saj je ta pot imela vse polno slepih ulic, tako da sem v nekem trenutku že skoraj obupala. Zdelo se je namreč, da se s Christophom Schmidom v nemški literarni zgodovini ni nihče ukvarjal. Našla sem le nekaj domoznanske literature o njem. Pri tem raziskovanju mi je počasi začela v glavi odmevati ugotovitev Janka Kosa iz članka o začetkih slovenskega pripovedništva na ozadju evropske tradicije iz leta 1981. Tam je zapisal, da je Schmid za nemško literarno zgodovino tako nepomemben, da se z njim ne ukvarja, kaj šele, da bi ga obravnavala s pomočjo sodobnejših metod, kakršne je Kos apliciral v svojih komparativističnih raziskavah. Vseeno sem te domoznanske članke natančno prebrala in na enem od seznamov literature našla članek ali knjigo, ne spomnim se več točno niti naslova, ki je pomenil preskok v odkrivanje znanstvene literature o Schmidu, njegovem delu in pomenu v širšem literarnem in zgodovinskem kontekstu. S tem se mi je odprla gora literature, pa ne le to – odprle so se mi številne nove teme, v luči katerih sem lahko na novo postavila Ciglerjevo *Srečo v nesreči* v širši evropski kontekst. Seveda moram ob tem poudariti, da so vse te nemške raziskave nastale po Kosovem članku in njegovih ugotovitvah o (ne)zanimanju nemške literarne vede za Schmida. Očitno je napočil pravi trenutek za novo raziskavo. Pri primerjanju Kosovega članka in svojih raziskav se mi je odprl še

uvid, da so bila Kosova razmišljanja o Schmidu in njegovi poziciji v literarnem sistemu presenetljivo podobna temu, kar je dejansko šele za njim in na podlagi bistveno večje količine gradiva ugotavljala nemška literarne veda. Kar pa ne nazadnje za Janka Kosa ni nič nenavadnega.

Omenil si natančnejšo slogovno opredelitev *Sreče v nesreči*, kar sem opredelila kot literarni bidermajer oz. njegovo slovensko različico, ki časovno praktično ni zaostajala za nemškim prostorom. V zvezi s tem bi omenila še eno zanimivo izkušnjo pri raziskovanju, trenutek, v katerem se je začetna skepsa preobrazila v nova spoznanja: ko sem namreč v literaturi prebirala o tipičnih značilnostih bidermajerske literature, se mi je zazdelo, kot da je ta raziskovalec prebral Ciglerjevo povest in jo zdaj opisuje, tako zelo so njene značilnosti ustrezale literarnemu bidermajerju južnonemškega prostora.

Kot ugotavljaš, je bilo Ciglerjevi pripovedi zaradi izvirnega značaja dodeljeno ključno mesto v zgodovini slovenskega pripovedništva, kljub temu pa je literarni zgodovinarji niso – v nasprotju z mnogimi prevodi, na primer Linhartovimi – nikoli prepoznali kot vrhunski dosežek slovenske literature. Očitani so ji številne pomanjkljivosti, neskladnost z dejstvi, črno-belo slikanje značajev, čudežnost dogodkov ipd. Kaj so po tvojih ugotovitvah vendarle vsebinske in formalne kvalitete, ki jih mora sodobna slovenska literarna veda poleg pomena za razvoj zvrsti priznati *Sreči v nesreči*?

Preden konkretno odgovorim na vprašanje, bi rekla, da je njena izvirnost še vedno visoko na lestvici odlik tega dela, kar moja raziskava kvečjemu še potrди in utemelji. Kar se pa očitkov, ki jih navajaš, tiče, bi lahko rekla, da so ravno v vseh teh dosedanjih očitkih slovenskih literarnih zgodovinarjev na neki način obenem izražene njene kvalitete. Kot sem že rekla, moramo na *Srečo v nesreči* gledati skozi lupo literarnega bidermajerja, ki se je lahko razvil le v protislovnem predmarčnem času, ko je oblast krčevito skušala vzpostaviti stari red, ki ji je edini odgovarjal, medtem ko so se med določenimi sloji že iskriale nacionalne ideje. Pri tem ne smemo pozabiti, da je bil Cigler kot takratni kaplan v župniji sv. Petra v Ljubljani neposredno priča dogajanja na Ljubljanskem kongresu in da je bil kasneje kot zaporniški kurat na Ljubljanskem gradu v nemilosti oblasti zaradi simpatiziranja s karbonarji, italijanskimi političnimi zaporniki, katerih napredne nacionalne ideje je skušal zatreti ravno Ljubljanski kongres. V tem je srž Ciglerjeve *Sreče v nesreči*: neskladnost z dejstvi v pripovedi je odsev neskladnosti med stremljenjem po starem svetu in naprednimi idejami,

ki jih ni več mogoče zatreti. To neskladje se odseva v čudežnosti dogodkov, ki razkrivajo nerealnost dogajanja, navidezno iluzijo, hoffmannovsko »resničnostno pravljico« takega sveta.

Pri tem pa vseeno ne smemo pozabiti, da je Ciglerjeva pripoved tudi izrazito didaktična, usmerjena v podajanje krščanskih nauk – od tod črno-belo slikanje značajev. Vendar pa je mogoče tudi didaktičnost uvrstiti v širši družbeni kontekst, pri katerem sem v ospredje postavila navezave bidermajerske literature, še zlasti Schmidove, na pedagogiko filantropije, preko česar je bilo mogoče *Srečo v nesreči* eksplicitno opredeliti kot dvonaslovniško literaturo. Pri tem bi ob odraslem naslovniku poudarila zlasti otroškega naslovnika, ki se mu je moral Cigler v določeni meri seveda tudi prilagoditi. Pri tem ni nujno, da sta odrasli in otroški naslovnik pripoved razumela na isti način, saj je bilo njuno branje zagotovo odvisno od njunega izkustvenega sveta. Torej, s tem ko je literarna zgodovina brez nekega premisleka *Srečo v nesreči* obravnavala kot literaturo za odrasle, je uporabila neustrezne kriterije. Seveda so se pri tem opirali na takratno stanje v literarni zgodovini. Če se pri tem navežem na prejšnje vprašanje, bi lahko ugotovila, da se je nemška literarna zgodovina začela Schmidu posvečati šele potem, ko je tudi otroška ali bolje dvonaslovniška literatura začela pridobivati status relevantnega predmeta literarnovednih raziskav. Pri tem pa je morala upoštevati drugačna merila presoje, poudarila bi, da drugačna, ne nižja, saj v zvezi s starejšimi obravnavami slovenske mladinske literature nemalokrat zasledimo izrazito slabšalni prizvok.

Ciglerjeva *Sreča v nesreči* ni edino izvirno delo, ki mu je veda sicer priznavala pomembno mesto v zgodovini slovenske literature, vendar odrekala literarne kvalitete. Jože Koruza je, na primer, temeljito revidiral sodbo o Devovem *Belinu*, ki je bil od Zoisa in Kopitarja naprej v senci *Micke* in *Matička*. Ali vidiš v zgodovini slovenske literature še kakšno izvirno ali prevodno delo, morda celo skupino del, ki bi ji bilo treba zaradi preteklega odrivanja na rob ali čez rob literarnega sistema posvetiti večjo raziskovalno pozornost, tako kot si jo ti bidermajerski pripovedni prozi?

Na eno od takih del sem že naletela med pisanjem monografije in začela o njem razmišljati z vidika njegove »rehabilitacije«, to je *Popotnik široke in ozke poti* Franca Veritija. V monografiji sem le na kratko omenila, da slovenska literarna zgodovina temu delu odreka status prve slovenske izvirne pripovedi sicer res zaradi specifičnih argumentov, ki pa so bolj posredni,

kot na primer, da v njem ne nastopajo pravi liki, karkoli že to pomeni, temveč le alegorije, ali da je po vsej verjetnosti priredba neke neznane italijanske predloge. Če pogledamo širše, je tudi *Sreča v nesreči* priredba, prenos drugojezičnih literarnih vzorcev in tem, nekakšen prevod brez izvirnika, zaradi česar pa ni nič manj izvirna. Gre za klasičen proces širitve literarnega sistema, ki daje podlago za razvoj posamezne nacionalne literature. Ta proces je bil v slovenski literaturi še posebej intenziven v dvajsetih in tridesetih letih 19. stoletja. Kot rečeno, so vsi protiargumenti pri presojanju Veritijevega dela kot pripovedi le indici, ki bi se seveda v bolj poglobljeni raziskavi lahko izkazali za trdne argumente ali bi jih ovrgli – tega še ne vemo. Moja teza je, da je k temu, da Veritiju nikoli ni bil priznan primat v slovenskem izvirnem pripovedništvu, v veliki meri pripomoglo dejstvo, da je bil Italijan. Postavitev Veritija kot prvega slovenskega pripovednika bi bila proti koncu 19. stoletja, ko so začeli postavljati spomenik Ciglerjevemu izvirnemu delu, nemogoča, lahko bi rekla naravnost bogokletna. To je vsekakor tema, vredna raziskave.

Druga tema, o kateri sem začela razmišljati v procesu raziskave in tudi kasneje, je zgodovina in razvoj otroške literature. Že prej sem omenila tudi otroškega naslovnika *Sreče v nesreči*, ki je bil doslej zaradi različnih razlogov premalo upoštevan. V slovenskem prostoru poznamo seveda tudi odlične raziskave slovenske otroške literature, ki v pregledu zgodovine slovenske literature najobičajneje segajo do Levstika ali Slomška. Menim, da bi bila potrebna raziskava slovenske otroške literature ali, mogoče bolje rečeno, literature, namenjene otrokom vse od protestantov dalje, torej v obdobjih, v raziskavah katerih se izraza otroška literatura sploh ne uporablja. V Pragi sem pred kakšnim letom poslušala predavanje dr. Matthewa Grenbyja z Univerze v Newcastlu, uveljavljenega raziskovalca otroške in mladinske literature, ki se med drugim ukvarja z vprašanji recepcije in produkcije otroške literature v 18. in 19. stoletju. V predavanju je izpostavil, da je otroški naslovnik v starejših obdobjih književnosti pogosto spregledan in kot primer literature za otroke navedel Kreljevo *Otročjo biblijo*. To ne pomeni, da bi jo morali enoznačno opredeliti kot otroško literaturo, je pa s tem odprl pomembno vprašanje tudi otroškega naslovnika. S tega vidika bi veljalo pogledati tudi na ostalo literaturo od protestantov do Ciglerja.

Prepričljivo si pokazala, da je stilometrija skupaj s tradicionalnimi literarnovednimi pristopi uporabna metoda za prepoznavanje obdobj v zgodovini slovenske pripovedne literature ter avtorskih in žanrskih signalov, med drugim s potrjevanjem slogovnega vpliva Christopa

Schmida na Janeza Ciglerja in prepoznavanjem vpliva urednikovih posegov na avtorski slog. Kaj se je izkazalo za najpomembnejši prispevek tega kvantitativnega pristopa? In: kateri rezultati te metode so bili zate najbolj presenetljivi, morda celo nepričakovani?

Težko bi rangirala prispevke analiz po pomenu, je pa res, da so nekatere analize mogoče bolj služile preverjanju ali potrjevanju veljavnosti same stilometrične metode in so v prvem planu potrdile določena pričakovanja, po drugi strani pa so res tudi razkrile neka neujemanja z znanimi podatki, ki jih niti nisem iskala. Za izhodišče bi povedala, da je stilometrija metoda, ki primerja čisto enostavne parametre besedil, to so najpogostejše besede, možne so potem tudi kompleksnejše kombinacije. Primerjava najpogostejših besed ni arbitrarna, ampak je utemeljena z več analizami besedil, ki so se začele, ko so besede v literarnih besedilih prešteli še ročno, preden so se temu pridružile kompleksnejše statistične metode in računalniška orodja. Druga stvar, ki se mi jo zdi pomembno izpostaviti pri stilometriji, je, da je to primerjalna metoda in so rezultati dejansko odvisni tudi od tega, kaj primerjamo s tem, kar je predmet opazovanja naše raziskave. Ko sem si za stilometrično analizo zastavila vprašanje, ali je imel Schmid res najodločnejši vpliv na Ciglerja, sem v korpus besedil za analizo vključila celotno Ciglerjevo pripovedništvo, prevode Schmida ter poleg njiju tudi druge avtorje, da bi prepoznala, ali bi morali upoštevati tudi morebitne vplive druge prevedene pripovedne literature, ki je izšla v prvih desetletjih 19. stoletja. Med njimi je bilo Veritijevo delo in svetniški življenjepisi, ki jih je zbral Mihael Hofman in izdal Veriti, ter več prevodov iz nemščine različnih avtorjev in različnih prevajalcev. Ob robu osrednjega raziskovalnega vprašanja se je izkazalo, da Ciglerjeva hagiografija o sv. Emi po vsej verjetnosti ni Ciglerjevo avtorsko delo, saj so bile povezave z njegovim opusom izjemno ohlapne. Ko sem se poglobila v samo hagiografijo, ki je jezikovno izrazito zaznamovana z vplivom nemškega jezika, in ugotavljala, kako bogato hagiografsko izročilo obstaja o tej krški svetnici, se je tak sklep, ki ga je pokazala stilometrična analiza, zdel čisto logičen. Bolj nelogično se mi je zazdelo, da na to možnost nisem sama pomislila. Nasprotno je znotraj Ciglerjevega opusa stilometrična analiza pokazala, da je ena izmed njegovih pripovedi – *Kortonica, koroška dekllica* –, za katero je na podlagi domneve enega od Ciglerjevih kaplanov v Višnji Gori veljalo, da ni Ciglerjevo izvirno delo, tesno povezana z drugimi njegovimi avtorskimi deli. Po teh rezultatih sem sledila podatku, da naj bi bil izvirnik objavljen v tirolskem časopisu *Pusterthaler Bote*, in pregledala vse izdaje do sredine šestdesetih let 19. stoletja. Ugotovila sem, da že sam format časopisa ni omogočal tako dolge pripovedi, kot je Ciglerjeva *Kortonica*.

Ne nazadnje se je izkazalo, da je bil vsaj v enem primeru izvirnik, po katerem je nastal slovenski prevod, na naslovnici knjige napačno pripisan Christophu Schmidu. Tudi to se je izkazalo za smiselno v luči tega, da so tudi v nemškem prostoru nekatera dela pripisali Schmidu zgolj zato, ker je bilo njegovo ime na naslovnici garancija za odlično prodajo knjige.

Nekoliko presenetljiva je bila ugotovitev, da lahko stilometrična analiza prepozna razlike v slogu besedila glede na urednikove posege. Ko sem tekstnokritično primerjala izdaje *Sreče v nesreči* od prve leta 1836 do izdaje leta 1991, se je že pokazalo, da so bili v izdaji Ivana Tomšiča iz leta 1882 narejeni največji posegi v besedilo, v veliki meri skladenjski, kar nekaj je bilo tudi krajšanja besedila. Posledično je tudi stilometrična analiza pokazala, da se ravno ta izdaja slogovno najbolj razlikuje od ostalih. Mislim, da je v tem primeru bistveno vprašanje, ki ga tak rezultat odpira, in sicer, v kolikšni meri na sploh so uredniki posegali v avtorska dela in ali so pri tem naredili zaznavne slogovne spremembe avtorjevega sloga.

Pri katerih zvrsteh, obdobjih ali avtorjih slovenske literature vidiš v prihodnosti najboljše možnosti za rabo stilometrije?

Mislim, da tu omejitev praktično ni. Dejstvo je, da več kot imamo na voljo gradiva, lažje je aplicirati stilometrične analize. S tega vidika so starejša obdobja večji izziv za tovrstne raziskave, sploh če upoštevamo še neenotno knjižno normo in soobstoj različnih črkopisov, kar moramo pred samo analizo ustrezno poenotiti. Pri sodobnejših besedilih je na drugi strani vedno prisotno vprašanje avtorskih pravic. Sicer bi pa v ospredje bolj kot samo stilometrijo postavila pomen ustreznega raziskovalnega vprašanja. Pri tem lahko do neke mere črpamo ideje iz že obstoječih raziskav drugih literatur, pri tem pa ne smemo zanemariti specifik razvoja in razmerij znotraj slovenske literature.

Leta 2025 je torej izšla knjižna verzija nagrajene spletne monografije. Kaj je prispevalo k tej odločitvi? Oz. še vprašanje pred tem – zakaj sploh odločitev za spletno izdajo ter kje vidiš prednosti in kje slabosti ene in druge verzije za avtorja in bralca?

Če začnem pri prvotni izdaji iz leta 2021, je bila tekstnokritična primerjava sedmih verzij Ciglerjeve *Sreče v nesreči* zagotovo odločilni dejavnik za spletno postavitev. Tekstnokritična analiza sedmih oz. osmih verzij bi bila v dvoletnem trajanju projekta časovno neizvedljiva

in na srečo sem našla prosto dostopno interaktivno digitalno orodje za tekstno kolacijo LERA, ki omogoča avtomatsko prepoznavanje razlik in podobnosti od besede do besede oz. od črke do črke med več verzijami besedila, vizualizacijo zaznanih sprememb in izpis seznama sprememb v kritičnem aparatu. Orodje so razvili na Inštitutu za računalništvo na Univerzi Martina Lutra Halle-Wittenberg v Nemčiji v projektu SADA (*Semi-automatische Differenzanalyse von komplexen Textvarianten*), pri čemer sem se razveselila dejstva, da njegova uporabnost ni omejena na besedila v nemščini. V spletno monografijo sem tako lahko v celoti vključila vsa besedila, tako rekoč dodatnih sedmih knjig, in ker spletna postavitvev praktično nima prostorske omejitve, je bila to edina sprejemljiva opcija. Poleg tega je količina besedila še narasla z izpisom kritičnega aparata po straneh, tj. natančnim seznamom vseh sprememb v besedilu. Posebno poglavje v monografiji je posvečeno analizi teh sprememb iz izdaje v izdajo, s čimer upam, da mi je uspelo pokazati, kako raznovrstni dejavniki so vplivali na preoblikovanje besedila skozi desetletja. V knjižni obliki sem lahko ohranila le poglavje z analizo in primeri iz tekstnokritične primerjave. S tega vidika bi rekla, da je spletna postavitvev prednost, saj sem lahko preko nje bralcu podala vizualizirano primerjavo sprememb med vsemi verzijami besedila in s tem utemeljila svojo analizo. Spletna postavitvev je omogočila tudi vključitev številnih hiperpovezav. Ko sem na primer navajala avtorje prvih uradnih državnih učbenikov, sem dodala povezave na njihove spletne biografije, saj bi bilo navajanje njihovih biografskih in drugih podatkov prevelika zastranitev, mogoče celo preobremenitev same vsebine.

Eden od izzivov pri oblikovanju knjižne verzije zame kot avtorico je bil, da sem morala posamezna poglavja, ki so bila prej razvrščena vzporedno – na naslovni strani spletne postavitve je bil bralcem s klikom na voljo dostop do vseh poglavij – postaviti v smiselno zaporedje. Nisem pa prepričana, če je bil dostop, kakršnega je omogočila spletna postavitvev, za bralce tudi najbolj pregleden. S tem, da sem morala na novo določiti zaporedje poglavij, sem monografiji verjetno dodala določeno strukturo.

Kot avtorica sem tudi na drugačen način doživela izid ene in druge verzije, vsekakor sem izid knjižne monografije doživela veliko bolj pristno kot izid prve, spletne verzije. Tudi bralci, mislim, da, kljub lažjemu dostopu do spletne verzije, še vedno raje v roke primejo/primemo »dejansko« knjigo.

Še vprašanje za konec: na kakšen način si in mogoče še boš nadaljevala raziskave, na podlagi katerih si napisala monografijo o starejši

slovenski pripovedni prozi? Bi izpostavila kakšne objave in kaj še lahko pričakujemo?

V zadnjem času sem se posvečala razširitvi te raziskave v okviru *Zbranega dela Janeza Ciglerja*. V prvo knjigo, *Pripovedništvo in pesmi*, sem že lahko vključila nova spoznanja o *Sreči v nesreči* in prej omenjenem sve-tniškem življenjepisu, dodatno sem se poglobila še v drugi dve Ciglerjevi pripovedi, ki sta nastali v šestdesetih letih 19. stoletja. Mislim, da mi je uspelo ovreči marsikateri stereotip o njiju, kot že omenjeni, da *Kortonica, koroška deklica* verjetno ni Ciglerjevo izvirno delo, hkrati pa tudi, da ni napisana po vzorcu *Sreče v nesreči*, kot to v veliki meri dejansko velja za delo *Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov*. Pri *Kortonici* je kljub nekaterim prekrivanjem z ostalim pripovedništvom viden tudi precejšen vsebinski in idejni odmik, hkrati pa je slog očitno ostal zelo »ciglerjanski«. Tudi Ciglerjeva duhovna literatura, objavljena in obravnavana v drugi knjigi *Zbranega dela*, ki je doslej ostajala obravnavana na ravni seznamov, daje poseben vpogled v vplive na Ciglerjevo pripovedništvo. Pokazalo se je še, kako velik vpliv je morala imeti na kulturo branja med Slovenci, saj je bila tiskana in ponatiskovana v danes nepredstavljivem številu izvodov. Pri urejanju obeh knjig mi je v procesu nastajanja ustrezalo zlasti to, da sem morala začeti »pri viru«, tj. pri samih delih, najenostavnejšem branju literature, kar žal v našem poklicu postaja bolj izjema kot pravilo.

Posebno poglavje predstavlja monografija k *Zbranemu delu* o Ciglerjevem življenju in delu, ki je v nastajanju in za katero sem veliko novih podatkov našla v raznih arhivih. Mislim, da bo to spet nova osvetlitev Ciglerjevega življenja, dela in njegovih prizadevanj za kultivacijo slovenskega jezika.

Pogovarjal se je Luka Vidmar

1.22 Intervju / Interview

UDK 821.163.6.09Cigler J.

DOI: <https://doi.org/10.3986/pkn.v49.i1.07>